

Invoering passend onderwijs

De ervaringen van ouders na het eerste jaar

Notitie van Ouders & Onderwijs voor het Rondetafelgesprek op 16 juni 2015

Samenvatting: 7 voorstellen

1. Door ouders in positie te brengen, kan de bestaande impasse in de invoering van passend onderwijs worden doorbroken. Het principe dat bij gesprekken over kinderen altijd de ouders aanwezig zijn, werkt goed in de samenwerkingsverbanden waar dit praktijk is. Ouders ervaren in die regio's dat ze als partners worden gezien. In het hele land moet de regel zijn dat geen gesprek wordt gevoerd over de ondersteuning van een leerling zonder dat de ouders daarbij actief betrokken zijn.
2. Ouders wachten op de snelle invoering van het instemmingsrecht van ouders op het ontwikkelingsperspectief en ten minste op het handelingsdeel daarvan. Deze wetsaanpassing versterkt de positie van de ouder, juist in de ontwikkelfase van passend onderwijs.
3. Als het voor samenwerkingsverbanden en scholen moeilijk is om informatie vanuit ouderperspectief te bieden, is hulp door ouders aan de orde. Ouders & Onderwijs kan vanuit ouderperspectief een checklist maken voor de informatie over passend onderwijs op de websites van samenwerkingsverbanden en scholen. Elementen daarvan zullen zijn:
 - Begrijpelijke informatie over wet- en regelgeving
 - Informatie over de voorzieningen die scholen bieden
 - Informatie over de ondersteuning die reëel van de school verwacht kan worden
 - Een brochure van het samenwerkingsverband die te vinden is op de website van elke betrokken school

Op aangeven van de Tweede Kamer kan de checklist als een toets door ouderorganisaties en de sectorraden worden toegepast. We zouden een prijs voor de best toegankelijke website kunnen instellen.

4. Elk samenwerkingsverband krijgt een persoon of instantie met doorzettingsmacht, die - in overleg en samenspraak met ouders - kan overgaan tot plaatsing van een thuiszittende leerling cq. het beschikbaar maken van een aanbod als scholen niet een passend aanbod bieden.
5. Ontwikkel per samenwerkingsverband aanbod voor talentvolle leerlingen, samen met ouders. De middelen uit de extra impuls van € 29 miljoen voor passend onderwijs voor onder meer talentvolle leerlingen bieden een basis voor een stimuleringsregeling voor initiatieven waarin wordt samengewerkt met ouders.
6. De informatievoorziening vanuit de MBO-instellingen aan ouders/leerlingen in verband met ondersteuningsbehoeftes wordt verbeterd aan de hand van een toetsing door ouders, op eenzelfde manier als met de bovengenoemde checklist voor de informatievoorziening door samenwerkingsverbanden en scholen.
7. Het MBO krijgt de opdracht om, met een resultaatverplichting, actief de vorming van ouderraden op de scholen te stimuleren. Ouderraden bevorderen *checks and balances* en kunnen in het bijzonder gesprekspartner zijn bij de inrichting en uitvoering van passend onderwijs in het MBO.

1. Inleiding

Ouders & Onderwijs steunt het streven naar passend onderwijs. We geloven in de decentralisatie van het ondersteuningsaanbod. We zien dat afspraken over ondersteuning het best per kind worden gemaakt, tussen school en ouders. Ouders & Onderwijs is dan ook vol overtuiging een betrokken partner bij de bevordering van passend onderwijs. We verspreiden informatie, beantwoorden vragen van ouders en bieden inbreng in de overleggen met het ministerie van OCW en de onderwijssector.

Ouders & Onderwijs ondersteunt de inbreng van specifieke ouderorganisaties en oudergroepen in het Rondetafelgesprek op 16 juni van harte. In deze notitie probeert Ouders & Onderwijs thema's te vatten die als een rode draad door de inbreng van deze organisaties en groepen lopen en thema's die daarin minder zullen doorklinken. Deze notitie vormt de samenvatting van de inbreng van ouders op een open peiling door Ouders & Onderwijs, de ervaringen die voorbij komen in de gesprekken met het informatiepunt voor ouders van Ouders & Onderwijs (tel. 0800-5010, toets 1) en de inbreng van een aantal ouderorganisaties en oudergroepen waarmee Ouders & Onderwijs samenwerkt. Na de verschijning van de Zevende Voortgangsrapportage was er helaas nog onvoldoende gelegenheid voor een gezamenlijke brief van ouderorganisaties.

2. De positie van ouders

Ouders zouden bij uitstek de ambassadeurs van de invoering van passend onderwijs kunnen zijn. De praktijk is dat ouders belemmeringen ervaren in de invoering van passend onderwijs, waardoor gezamenlijke afspraken over de ondersteuning van hun kind onvoldoende tot stand komen.

Passend onderwijs is in de kern communicatie tussen school en ouder, waarbij de school en ouders tot gezamenlijke afspraken komen over de ondersteuning van de leerling. Misschien is in een bepaalde situatie niet bij voorbaat duidelijk hoe de ondersteuning vorm kan krijgen, maar juist dan is van belang dat de betrokken professionals duidelijk maken dat de leerling in ieder geval welkom is, en dat samen gewerkt zal worden aan het uitwerken van de ondersteuning.

Ouders missen deze attitude in de praktijk vaak. De werkelijkheid van passend onderwijs aan het einde van het eerste schooljaar is dat ouders ervaren dat vaak een muur wordt opgetrokken. School is onzeker over wat de invulling van de ondersteuningsvraag met zich meebrengt. Men is bang iets te beloven wat misschien niet kan worden waargemaakt. Ouders missen de attitude die onlosmakelijk verbonden moet zijn met de zorgplicht: 'We lossen het samen op!' Ze ervaren dat ze blijkbaar overkomen als zeurders.

De onmacht van ouders komt in het bijzonder naar voren bij de verwijzing naar het speciaal onderwijs. Daar waar het streven zou moeten zijn dat kinderen zoveel mogelijk naar de reguliere school gaan, zijn er veel gevallen waarin ouders ervaren dat -over hun hoofd heen- te snel naar het speciaal onderwijs wordt verwezen of waarin de stap van speciaal naar regulier wordt tegengewerkt. De communicatie tussen ouders en school komt op deze momenten het sterkst onder druk te staan: scholen handelen vanuit goede bedoelingen met het kind en ouders horen de boodschap dat hun kind er niet meer bij hoort.

Voorstel:

Door ouders in positie te brengen, kan de bestaande impasse worden doorbroken. Het principe dat gesprekken alleen gevoerd worden als ouders daarbij aanwezig zijn, werkt goed in de samenwerkingsverbanden waar dit praktisch is. Ouders ervaren in die regio's dat ze als partners worden gezien. In het hele land moet de regel zijn dat geen gesprek wordt gevoerd over de ondersteuning van een leerling zonder dat de ouders daarbij betrokken zijn.

Voorstel:

Ouders wachten op de snelle invoering van het instemmingsrecht van ouders op het ontwikkelingsperspectief en ten minste op het handelingsdeel daarvan. Deze wetsaanpassing versterkt de positie van de ouder, juist in de ontwikkelfase van passend onderwijs.

3. Informatievoorziening

Ondanks dat de Kamer en de staatssecretaris in december 2014 uitspraken dat elk samenwerkingsverband en elke school over een vindbaar informatiepunt voor ouders dient te beschikken, blijft informatie moeilijk vindbaar en is deze meestal niet geschreven in de taal van ouders.

Voorstel:

Als voor samenwerkingsverbanden en scholen moeilijk is om informatie vanuit ouderperspectief te bieden, is hulp door ouders aan de orde. We kunnen vanuit ouderperspectief een checklist maken voor de informatie over passend onderwijs op de websites van samenwerkingsverbanden en scholen. Graag leggen we dit voorstel aan de Kamer voor. Elementen van de checklist zullen zijn:

- Begrijpelijke informatie over wet- en regelgeving
- Informatie over de voorzieningen die scholen bieden
- Informatie over de ondersteuning die reëel van de school verwacht kan worden
- Een brochure van het samenwerkingsverband die te vinden is op de website van elke betrokken school

Op aangeven van de Tweede Kamer kan de checklist als een toets door ouderorganisaties en de sectorraden worden toegepast. We zouden een prijs voor de best toegankelijke website kunnen instellen.

4. Thuiszittende leerlingen

Het aantal thuiszittende kinderen blijft te groot. Ouders & Onderwijs steunt de inspanningen vanuit de Tweede Kamer om elke leerling onderwijs te bieden, zo mogelijk op school. De meest recente uitspraak in dit verband is de motie-Ypma/Rog/Van Meenen, voorgesteld in het wetgevingsoverleg op 10 juni 2015, waarin onder meer wordt uitgesproken te stimuleren dat er in elke regio een persoon of instantie is met doorzettingsmacht voor een oplossing wanneer deze uitblijft.

Voorstel

Élk samenwerkingsverband krijgt een persoon of instantie met doorzettingsmacht, die - in overleg en samenspraak met ouders - kan overgaan tot plaatsing van een thuiszittende leerling cq. het beschikbaar maken van een aanbod als scholen niet een passend aanbod bieden.

5. Talentvolle leerlingen

Ouders ervaren in veel regio's geen kenbaar aanbod voor talentvolle leerlingen. Terwijl ze juist in passend onderwijs kansen zagen voor een passend aanbod voor hun kinderen en daar ook geld voor beschikbaar is gemaakt. Ook missen ouders dat kennis en deskundigheid rond onderwijs aan talentvolle kinderen worden gedeeld. Het lijkt alsof te veel op verschillende plekken het wiel opnieuw wordt uitgevonden.

Voorstel:

Ontwikkel per samenwerkingsverband aanbod voor talentvolle leerlingen, samen met ouders. De middelen uit de extra impuls van € 29 miljoen voor passend onderwijs voor onder meer talentvolle leerlingen (beschikbaar sinds 1 augustus 2015) bieden een goede basis voor een stimuleringsregeling voor initiatieven waarin wordt samengewerkt met ouders. Een pilot rond talentvolle leerlingen kan een opstap zijn naar bredere toepassing van dit samenwerkingsmodel voor andere vormen van onderwijsaanbod. Ouders & Onderwijs werkt dit graag uit samen met de sectororganisaties.

6. Middelbaar Beroeps Onderwijs

Het MBO biedt voor veel leerlingen het onderwijs naar een startkwalificatie die bij hen past. Helaas ervaren zij dat het MBO juist met een ondersteuningsbehoefte niet altijd toegankelijk is. In het MBO heeft de invoering van passend onderwijs tot nu in de ervaring van ouders vooral betekend dat bestaande rechten zijn weggefallen. De zorgplicht wordt node gemist.

Het aanbod voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte is nog lang niet overal vindbaar en leesbaar. Het blijft daarnaast voor ouders van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte erg lastig om met MBO-instellingen in gesprek te komen en te blijven, en ook om elkaar te vinden en zich (samen met leerlingen) te organiseren als gesprekspartner voor de scholen.

Voorstel:

De informatievoorziening vanuit de MBO-instellingen aan ouders/leerlingen in verband met ondersteuningsbehoeftes wordt verbeterd aan de hand van een toetsing door ouders, op eenzelfde manier als met de bovengenoemde checklist voor de informatievoorziening door samenwerkingsverbanden en scholen.

Voorstel:

Het MBO krijgt de opdracht om, met een resultaatverplichting, actief de vorming van ouderraden op de scholen te stimuleren. Ouderraden bevorderen *checks and balances* en kunnen in het bijzonder gesprekspartner zijn bij de inrichting en uitvoering van passend onderwijs in het MBO.

Ouders & Onderwijs,
Peter Hulsen,
directeur
Tel. 06 - 11 88 26 60
Peter.Hulsen@OudersOnderwijs.nl